



APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2808, faks. (8 5) 266 2800, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898. PVM mokėtojo kodas LT10001069417.

UAB „Hidroterra“ 2011-07-19 Nr. (2.2)-A4- 2301
I 2011-06-13 Nr. 11/050

UAB „Baltic Hydroenergy“

Kėdainių rajono savivaldybei

Kauno visuomenės sveikatos centro Kėdainių
skyriui

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Kauno teritoriniam padaliniiui

Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo
valdybos Kėdainių priešgaisrinei gelbėjimo
tarnybai

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui

SPRENDIMAS DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS KRUOSTO HIDROELEKTRINĖS ANT NEVĖŽIO UPĖS, KĖDAINIŲ RAJONE, ATSTATYMO IR EKSPLOATACIJOS GALIMYBĖS

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) – UAB „Baltic Hydroenergy“, K. Donelaičio g. 62-401, tel. (8 37) 320518, faks. (8 37) 320518, Kaunas.
2. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Kruosto hidroelektrinės ant Nevėžio upės, Kėdainių rajone, atstatymas.
3. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos rengėjas – UAB „Hidroterra“, Perkūnkiemio g. 4A, tel. (8 5) 2321807, faks. (8 5) 2322407, Vilnius.
4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta – Vilainiškių ir Surviliškio seniūnijos, Kėdainių rajonas, Kauno apskritis, Kruosto HE tvenkinys.
5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta yra į šiaurę nuo Kėdainių miesto, Nevėžio aukštupio link. Šioje teritorijoje, prie Gineitų kaimo, anksčiau veikė hidroelektrinė, kuri buvo uždaryta 1975 m. Kruosto HE tvenkinys buvo išleistas 1995 m. Šiuo metu hidrotechnikos statinių konstrukcijos suirę, nustatyta hidromazgo avarinė būklė, tvenkinio vandens lygis pažemintas. Planuojamos ūkinės veiklos vieta patenka į Šventybrasčio kraštovaizdžio draustinio teritoriją ir ribojasi su kultūros vertybėmis (piliakalniu ir Šatenių buvusio dvaro sodybos fragmentais).

Planuojama rekonstruoti užtvanką, žuvitakį ir įrengti hidroelektrinę. Taip pat užpildyti vandeniui Kruosto HE tvenkinį (kodas: 13050002). Tvenkinys yra įrašytas į Valstybinės reikšmės

vidaus vandens telkinių sąrašą ir išimtinę nuosavybės teise priklauso valstybei. Tvenkinio guolio parengimo metu iš jo teritorijos planuojama pašalinti žolę, nugenėti medžius bei krūmus, surinkti tvenkinio užliejamame plote esančias šiukšles ir kitus pašalinius objektus. Derlingą dirvožemį numatoma nukasti, sandėliuoti, o vėliau panaudoti hidroelektrinės statybos metu arba kitų visuomeninių objektų statybos pažeistų teritorijų rekultivacijai. Medžius ir krūmus planuojama šalinti po paukščių perėjimo periodo, pavyzdžiui žiemos metu. Siekiant išvengti biodegradacijos procesų, žolę numatoma šienauti prieš vandens pakėlimą tvenkinyje, paliekant kuo mažiau organinės kilmės medžiagos.

Ataskaitoje buvo nagrinėtos dvi vandens lygio tvenkinyje atstatymo alternatyvos. Pirmoji alternatyva – tvenkinys su normaliu vandens patvankos lygiu (toliau – NPL) 32.00 m., antroji – NPL – 32.20 m. absoliutinio aukščio. Abiem atvejais atstatomo tvenkinio patvanka bus ne didesnė nei buvusi ir tilps upės salpinėje terasoje. Kruosto HE tvenkinio apsaugos juostos nustatomos pagal paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (Žin., 2001, Nr. 95-3371; 2002, Nr. 105-4732; 2007, Nr. 23-892). Įvertinus planuojamo atstatyti tvenkinio patvankos ribas pagal LIDAR (skaitmeninius erdvinius žemės paviršiaus lazerinio skenavimo duomenis SEŽP_0,5LT) duomenis ir tvenkinio gretimybėse esančių suformuotų žemės sklypų ribas, nustatyta, kad atskirose vietose gali būti užliejami nedideli žemės sklypų plotai, kurie gali būti paklaidų ribose. Užliejamų žemės plotų tikslinimas numatytas techniniame projekte.

Planuojamos statyti hidroelektrinės instaliuotas galingumas apie 500 kW, slėgio patvankos aukštis 3,70 m. Hidroelektrinėje numatoma instaliuoti tris turbinas. Planuojamas elektros energijos išdirbis vidutinio vandeningumo metais – 1675 MWh. Hidroelektrinės statyboje pagrindinės naudojamos medžiagos – monolitinis ir surenkamas gelžbetonis, metalo konstrukcijos, plytų mūras, smėlis, žvyras, dolomitinė skalda, akmenys. Elektros energijos gamybai bus naudojamas Nevėžio upės tranzitinis vanduo. Hidroelektrinės eksploatacijos metu gamtosauginis debitas praleidžiamas per turbinas arba žuvitakį, o kai turbinos neveiks – per vandens pralaidas arba žuvitakį. Techniniame projekte bus tiksliai nustatytos ir aprašytos techninės sąlygos gamtosauginio debito praleidimui. Elektros energijos gamybai numatoma naudoti Kaplan tipo turbinas su pasukamomis-reguliuojamomis mentėmis. Prisijungimas prie greta esančių elektros perdavimo linijų planuojamas vykdyti pastatant naują elektros energijos transformatorinę pastotę.

Siekiant įvertinti planuojamos ūkinės veiklos galimą poveikį žuvų ištekliams ir migracijos sąlygoms, buvo atlikti Nevėžio upės ichtiofaunos tyrimai. Atsižvelgiant į esamą Nevėžio upės ichtiofaunos įvairovę, gausą, rūšių paplitimą, planuojama atstatant Kruosto HE įrengti latakinį-pertvarinį žuvitakį. Tam, kad žuvų migracijos keliai nebūtų sutrikdyti, žuvitakį planuojama įrengti tuo pačiu metu kaip ir slenkstinę užtvanką, ne žuvų migracijos periodu. Numatoma, kad įrengtas žuvitakis sudarys palankias sąlygas migruoti žiobriams, salačiams, kuojoms ir kt. žuvims.

Atstačius Kruosto hidroelektrinę bus sutvarkyti avarinės būklės esami hidrotechnikos statiniai. Bus sudaryta galimybė išnaudoti tvenkinį mėgėjiškai žūklei, vandens turizmui.

6. Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti aprašymas:

6.1. statybos darbų Nevėžio upėje nevykdyti žuvų migracijos metu;

6.2. statybos darbų zonoje nuimti ir sandėliuoti derlingą augalinį sluoksnį. Pabaigus statybos darbus humusingą gruntą panaudoti aplinkos tvarkymui, želdinių atsodinimui;

6.3. žuvų migracijos atkūrimo priemonės – žuvitakio įrengimas, kuris pagerins sąlygas žuvims netrukdomai migruoti iš užtvankos apatinio bjefo į viršutinį ir atvirkščiai. Vandens lygio svyravimas žuvų neršto metu – iki 5 cm.

6.4. Dėl planuojamos ūkinės veiklos metu padarytos žalos aplinkai numatyta taikyti kompensacines priemones. Kompensacinės priemonės nustatomos pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymą „Nuostolių padarytų gamtai sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus bei objektus skaičiavimo metodika“ LAND 11-95 (Žin., 1996, Nr. 39-973; 2009, Nr. 6-191).

6¹. Atsižvelgiant į tai, kad planuojamos ūkinės veiklos vieta patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas, buvo atliktas poveikio „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbiai

teritorijai – Nevėžio upės slėnio ties Šventybrasčiu (LTKED0003) botaninis (dendrologinis) įvertinimas ir galimas poveikis saugomoms vertybėms atstačius Kruosto tvenkinį ant Nevėžio upės. Nustatyta, kad Nevėžio vandens lygio pokyčiai buveinių apsaugos būklės nepaveiks.

7. Poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

7.1. Kėdainių rajono savivaldybės administracija 2010 m. sausio 12 d. raštu Nr. AS-43 pritarė planuojamai ūkinėi veiklai (toliau – PŪV) ir poveikio aplinkai vertinimo (toliau - PAV) ataskaitai pastabų ir pasiūlymų neturėjo;

7.2. Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Kėdainių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba 2009 m. gruodžio 23 d. raštu Nr. 091166 pritarė PŪV ir PAV ataskaitai pastabų ir pasiūlymų nepateikė;

7.3. Kauno visuomenės sveikatos centro Kėdainių skyrius 2010 m. sausio 13 d. raštu Nr. 2-13-14(8.38.) pritarė PAV ataskaitai ir PŪV neprieštaravo.

7.4. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinis padalinys 2010 m. sausio 18 d. raštu Nr. 2K-050 pritarė PŪV ir PAV ataskaitai pastabų neturėjo.

7.5. Kauno apskrities viršininko administracija 2010 m. vasario 1 d. raštu Nr. 4-139 pritarė PŪV ir PAV ataskaitai.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas.

Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos viešą supažindinimą su visuomene 2009 m. lapkričio 14 d. buvo paskelbta rajoniniame laikraštyje „Kėdainių garsas“.

Planuojamos ūkinės veiklos viešas supažindinimas su visuomene įvyko 2009 m. lapkričio 30 d., 16.30 val., Vilainių seniūnijoje, Parko g. 6, Vilainiuose. Į viešą supažindinimą su planuojama ūkine veikla neatvyko nei vienas visuomenės atstovas.

Kitas planuojamos ūkinės veiklos viešas supažindinimas su visuomene įvyko 2009 m. gruodžio 1 d., 17:00 val., Surviliškio seniūnijoje, Sirutiškio pagrindinėje mokykloje, Sirutiškio kaime. Viešojo supažindinimo metu susirinkusiems suinteresuotiems asmenims buvo pristatyta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir apibūdinta planuojama ūkinė veikla. Susirinkimo metu išklaudyti dalyvių pasiūlymai, susitarta abipusiai priimtinus planuojamos ūkinės veiklos žalos kompensavimo būdus ir apimtis bei atsakomybės ribas dėl patiriamų nuostolių įteisinti sutartimis. Taip pat nutarta, kad rengiant Kruosto hidroelektrinės atstatymo techninį projektą, bus atsižvelgta į visuomenės pageidavimą naudoti užtvankos statinius pėsčiųjų perėjimui per upę. Jei tai neprieštaraus projekto rengimo metu galiojantiems statybos techniniams dokumentams, kitiems teisės aktams ir upės perėjos įrengimo kaštai bus priimtini planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui, perėja bus numatyta techniniame projekte.

9. Tarpvalstybinės konsultacijos – planuojamai ūkinėi veiklai nėra taikomos tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

10. Sprendime nustatytos sąlygos:

10.1. su priimtu sprendimu supažindinti visuomenę aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-370 (Žin., 2005, Nr. 93-3472; 2010, Nr. 2-81) nustatyta tvarka;

10.2. atstatant tvenkinį negali būti tvenkiamos, užlietos ar kitaip neigiamai paveiktos gamtinių-kultūrinių draustinių ir „Natura 2000“ teritorijos.

10.3. Kruosto hidroelektrinės ant Nevėžio upės, Kėdainių rajone, atstatymo techniniame projekte pateikti tikslų po tvenkinio atstatymo užliejamų ir/ar įmirkusių žemės plotų ribas. Parengtas techninis projektas turi būti suderintas su užliejamų sklypų savininkais;

10.4. Projekte numatyti žuvų apsaugos priemonės, vadovaujantis aplinkos ministro 2000 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 68 „Dėl žuvų apsaugos priemonių mažosiose hidroelektrinėse“ (Žin., 2000, Nr. 19-471; 2003, Nr. 78-3583);

10.5. Projekto rengimo metu žvalgomaisiais archeologiniais tyrimais nustatyti ar Lomeikiškių piliakalnio teritorijoje yra išlikęs kultūrinis sluoksnis. Jeigu kultūrinis sluoksnis bus surastas, numatyti upės krantą ties saugoma teritorija sutvirtinti hidrotechninėmis priemonėmis;

10.6. turi būti parengtos Kruosto HE tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1995 kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 „Dėl

tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių“ patvirtintų tvenkinių naudojimo ir priežiūros taisyklių LAND 2-95 (Žin., 1997, Nr. 70-1790; 2006, Nr. 101-3915) reikalavimais.

10.6. neigiamo poveikio aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti taikyti 6 punkte išdėstytas priemonės.

11. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą:

11.1. planuojama veikla neturės reikšmingos neigiamos įtakos gamtiniams-kultūriniam draustiniam ir įsteigtoms „Natura 2000“ teritorijoms;

11.2. Kruosto hidroelektrinės įrengimas reikšmingos neigiamos įtakos gamtinei aplinkai nedarys;

11.3. Kruosto hidroelektrinės įrengimas ties Gineitų kaimu yra įtrauktas į Kėdainių r. bendrojo plano sprendinius;

11.4. įgyvendinus planuojamus darbus būtų pašalinta avarinė esamų hidrotechnikos statinių būklė.

12. Sprendimo pobūdis:

Planuojama ūkinė veikla – Kruosto hidroelektrinės ant Nevėžio upės, Kėdainių rajone, atstatymas, poveikio aplinkai požiūriu leistina pagal PAV ataskaitą ir įvykdžius šio sprendimo 10 punkte nustatytas sąlygas.

Direktorius



Raimondas Sakalauskas

Justas Baciūška, tel. (8 5) 266 2822, el. p. j.baciuska@aaa.am.lt